

Symposium 21 mei 2022

WAARTOE IS DE TOEGEPAST FILOSOOF OP AARDE?

De uitvinding van een beroep

Programma

09.30-10.00u Inloop met koffie en thee

10.00-10.05u Martin Slagter – Opening

10.05-10.20u Paul Teule – Inleiding en toelichting programma

10.20-10.45u Marjan Slob – ‘Wat Toegepast Filosofen doen’

Marjan Slob is filosoof, schrijver en essayist. Ze heeft verschillende succesvolle boeken op haar naam staan, waaronder Hersenbeest (2017) dat de Socratesbeker won voor het meest prikkelende filosofieboek. Haar eveneens genomineerde boek De lege hemel - Over Eenzaamheid (2021) is inmiddels al vele malen herdrukt. Ze werkte ook als zelfstandig filosoof voor onder andere het Rathenau Instituut en de WWR, en was ook als docent actief voor HTF.

10.45-11.00u Korte pauze met koffie en thee

11.00-12.00u Eerste ronde workshops. *De Toegepast Filosoof als...*

1. *Tegendenker* - Floris van den Berg (1.02)

2. *Aanjager* - Anne-Marie Buis (1.03)

3. *Conflictbeslechter* - Dillon de Groot (1.06)

4. *Verhelderaar* - Ivana Ivković (1.08)

5. *Raadgever* - André Krom (1.25)

6. *Vooruitdenker* - Lianne Tijhaar (1.26)

12.00-12.45u Lunchpauze

12.45-13.45u Tweede ronde workshops. *De Toegepast Filosoof als...*

1. *Tegendenker* - Floris van den Berg (1.02)

2. *Aanjager* - Anne-Marie Buis (1.03)

3. *Conflictbeslechter* - Dillon de Groot (1.06)

4. *Verhelderaar* - Ivana Ivković (1.08)

5. *Raadgever* - André Krom (1.25)

6. *Vooruitdenker* - Lianne Tijhaar (1.26)

13.45-14.15/30u Afsluiting (plenair) Paul Teule

14.30u-16.00u Borrel

OVER DE WORKSHOPS

1. De Toegepast Filosoof als... Tegendenker

door Floris van den Berg (1.02)

Wanneer moet je een tegendenker zijn en hoe weet je zeker dat jij het wel bij het rechte eind hebt en al die anderen niet? Moet je niet ook tegendenken tegen jezelf? Hoe voorkom je dat je een wappie wordt of een zeloot voor de verkeerde zaak? Als je wilt blijven doen en denken wat je doet en denkt, kom dan vooral niet naar deze workshop van Floris van den Berg. Het wordt echter ook een vrolijke workshop waarin gelachen kan en mag worden. Het doel van tegendenken is immers streven naar waarheid en een wereld met minder leed en meer geluk. Maar waar, in welk beroep, kun je hier als tegendenker het beste aan bijdragen?

Floris van den Berg is een veelzijdig filosoof die zich bezighoudt met milieufilosofie, dierethiek en veganisme, maar ook met atheïsme, feminisme en naturisme. Hij heeft vele boeken op zijn naam staan, waaronder Filosofie voor een betere wereld (2009) en de Vrolijke veganist (2013). In 2022 publiceerde Van den Berg Wokabulary. Kritisch woke woordenboek en Denken in het donker. Vrolijke reflecties over experimenteel theater & dans. Hij doceert al vele jaren aan de Universiteit Utrecht en sinds dit jaar ook aan de HTF.

2. De Toegepast Filosoof als... Aanjager

door Anne-Marie Buis (1.03)

Aandacht voor ethiek in het werk en ethische reflectie is niet alleen een zaak voor (toegepast) filosofen en ethici, maar voor alle professionals die bewust om willen gaan met de eigen verantwoordelijkheid en handlingsruimte. In deze workshop laat overheidsadviseur Anne-Marie Buis zien dat ethische reflectie voor alle ambtenaren een noodzakelijk onderdeel is van de werkpraktijk. Hoe kan ethische reflectie en dialoog, als vast onderdeel van de werkpraktijk, het ethisch vermogen van de overheid vergroten? En wat kan daarin de rol zijn van de Toegepast Filosoof? Hoe jaag je ethische reflectie aan? Anne-Marie neemt je mee in de ontwikkelingen bij het Rijk.

Anne-Marie Buis heeft zeer ruime ervaring als beleidsadviseur voor de rijksoverheid. Ze is als toegepast filosoof afgestudeerd aan de HTF, met een scriptie over 'vertrouwen', waarmee ze de 3^e plaats haalde bij de "Werken in het Openbaar Bestuur 2018", uitgereikt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

3. De Toegepast Filosoof als ... Conflictbeslechter

door Dillon de Groot (1.06)

Op elke werkplek ontstaan er conflicten; een goede werkplek gaat goed met conflicten om. HTF-alumnus Dillon de Groot neemt je mee in zijn werk als mediator. Een conflict bestaat uiteindelijk uit een botsing in waarden. Dat klinkt heel abstract, maar we ervaren dit elke dag, ook op ons werk. Elke beslissing is een uiting van wat we belangrijk vinden en de afweging die we maken. Soms zijn we het eens over beslissingen, soms niet. De vraag is wat we doen als we het oneens zijn met elkaar? Hoe ga je het gesprek dan aan? Hoe articuleer je wat belangrijk is? Dillon zet je aan het werk met drie concrete casussen uit zijn beroepspraktijk.

Dillon de Groot werkt als mediator bij Conflictcentrum Nederland en als zelfstandig adviseur. Hij studeerde in 2020 als jongste HTF-afstudeerder af op een adviesrapport dat hij schreef voor de Gemeente Middelburg. Daarin formuleerde hij een strategie voor de gemeente om beter na te denken over complexe besluitvorming bij participatietrajecten.

4. De Toegepast Filosoof als ... Verhelderaar

door Ivana Ivković (1.08)

Tijdens deze workshop buig je je met politiek filosoof Ivana Ivković over verschillende toekomstscenario's voor stedelijke ontwikkeling. Worden onze steden 'bubbelsteden' waarin digitale technologie en informele banden de sturing van de overheid deels gaan overnemen? Of groeien ze uit tot 'groenrijken', duurzaam, met beperkte mobiliteit? Of krijgen lokale gemeenschappen juist meer zeggenschap? Ivana laat zien hoe filosofie kan helpen om helder te krijgen wat al deze verschillende scenario's betekenen voor ons als burgers, voor de verhouding tussen de burger en de overheid, en de kernwaarden als vrijheid, gelijkheid en rechtvaardigheid. En in welke rol of beroep je dit als Toegepast Filosoof het beste kunt doen.

Ivana Ivković is politiek filosoof. Ze is als docent en als coördinator voor de studierichting Toegepaste Filosofie verbonden aan de HTF, maar doceert ook aan de Koningstheateracademie in Den Bosch. Ze levert tal van bijdragen aan het maatschappelijk debat, in de vorm van artikelen, interviews en lezingen, en ook als lid van het Filosofisch Elftal van dagblad Trouw. Ivana is tevens eigenaar van NoWishfulThinking, een bureau dat filosofie inzet om de hedendaagse maatschappelijke en politieke ontwikkelingen te duiden.

5. De Toegepast Filosoof als ... Raadgever door André Krom (1.25)

Als lid van van een ethische advies- of toetsingscommissie kom je spannende maatschappelijke vragen tegen, rondom de toetsing van euthanasie en hulp bij zelfdoding, bij de advisering over genetische modificatie, over vaccinaties, over bevolkingsonderzoek. Welke rol heb je als Toegepast Filosoof hebben in zulke commissies en waar loop je dan zoal tegenaan? Heb je voldoende conceptuele en normatieve ruimte om een zinvolle bijdrage te kunnen leveren? Kun je wel echt onafhankelijk opereren te midden van een sterk maatschappelijk krachtenveld? En kun je als ethicus eigenlijk wel antwoorden geven, of moet je je beperken tot het stellen van vragen? André Krom neemt je vanuit zijn eigen ruime werkervaring mee in het werk van een ethicus.

André Krom is als ethicus verbonden aan het Leids Universitair Medisch Centrum, en lid van diverse (ethische) commissies, waaronder de Commissie Bevolkingsonderzoek (BVO). Hij promoveerde op een studie naar de ethiek van ingrijpen bij infectieziekten. Hij is voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Bio-ethiek (NVBe), en tevens oud-docent aan de HTF.

6. De Toegepast Filosoof als ... Vooruitdenker door Lianne Tijhaar (1.26)

Als Toegepast Filosoof kun je alle kanten op. Dat is fijn, maar ook een beetje intimiderend. Hoe ontdek je wat je wil? En hoe kijk je naar de toekomst waarin je als Toegepast Filosoof actief bent? Welke toekomst wil jij mede mogelijk maken? In deze workshop duik je met Lianne Tijhaar de diepte in: wie ben je? Wat zijn je persoonlijke drijfveren? Hoe kijk je naar de toekomst? Aan de hand van een oefening met utopieën en dystopieën zul je samen onderzoeken hoe je als Toegepast Filosoof ook daadwerkelijk kunt bijdragen aan een betere toekomst.

Lianne Tijhaar doceert filosofie aan de Universiteit van Amsterdam, de Hogeschool Utrecht en de HTF. Ze is hoofdredacteur van filosofieblog Bij Nader Inzien en (eind)redacteur Geesteswetenschappen voor NEMO Kennislink. Hiervoor werkte ze voor Filosofie Magazine, Wijsgerig Perspectief, en als landelijk coördinator van de Maand van de Filosofie. Vorig jaar publiceerde ze Down to earth. Technologie voor wereldverbeteraars, waarvoor ze sprak met filosofen, ontwerpers en kunstenaars over wat technologie doet met ons en onze omgeving.